

Raadsfractie VVD

Ons kenmerk CC/2021/352608
Datum 12 juli 2021
Afdeling Concerncontrol
Contact M.A. Jonker
Telefoon 06-46215048
E-mail majonker@haarlem.nl

Onderwerp: Antwoordbrief Art38 vragen (VVD) - inzake Spaarnelanden

Geachte heer Rutten,

Op 18 juni 2021 heeft u namens de fractie van de VVD vragen gesteld ex art. 38 RvO inzake commissarissen en bestuurder Spaarnelanden.

Met deze brief geven wij antwoord op uw vragen. Hieronder is uw vraag steeds cursief weergegeven, waarna het antwoord van het college volgt.

1. Spaarnelanden is er voor de afvalverwerking en het groenbeheer. De nieuwbenoemde commissarissen kwalificeren vooral om hun kennis op het gebied van energie en duurzaamheid en niet op afvalverwerking. Graag hoort de VVD de motivatie van het college waarom is ingestemd met deze voordrachten en er niet is aangedrongen op commissarissen met expertise op het gebied van afvalverwerking?

Antwoord: De raad van commissarissen Spaarnelanden bestaat uit drie leden. Voor de samenstelling wordt vanuit verschillende perspectieven gekeken naar de profielen. Zo dient één van de commissarissen de rol van voorzitter in te vullen en één van de andere twee commissarissen dient financieel deskundig te zijn met ervaring in het managen van financieel economische vraagstukken. Voor alle commissarissen geldt dat ze ervaring meebrengen binnen tenminste één werkgebied waarbinnen Spaarnelanden actief is. En de samenstelling is zodanig dat als geheel in een goede onderlinge vertrouwensrelatie gewerkt kan worden.

Afvalverwerking is één van de werkgebieden van Spaarnelanden. De huidige voorzitter heeft ervaring met de branche van afvalverwerking onder andere als adviseur AVR en Afvalfonds Verpakkingen en als voorzitter van Recycling Forum Nederland.

2. De selectie voor de commissarissen is (mede) gedaan door de bestuurder van Spaarnelanden. De fractie van de VVD vindt dat vanuit corporate governance een ongezonde situatie: een bestuurder behoort geen invloed te hebben op de keuze voor zijn eigen toezichthouders. Is het college dat met de VVD eens? En zo nee, waarom niet.

Antwoord: Het is gebruikelijk dat bestuurders betrokken zijn als adviseur in het selectieproces van een Raad van Commissarissen of een Raad van Toezicht. Zij hebben immers belangrijke kennis van en ervaring met het bedrijf, zowel qua strategie als dagelijkse operatie. Van belang is daarbij dat een bestuurder geen doorslaggevende invloed heeft in het selectieproces. Dat is in dit geval gewaarborgd door een breed samengestelde selectiecommissie met de (interim) voorzitter van de Raad van Commissarissen als voorzitter daarvan. Bovendien is het finale en doorslaggevende gesprek van selectie gevoerd door de wethouders van Haarlem en Zandvoort in hun rol van aandeelhouders.

3. Bij eerdere discussies in de gemeenteraad is geconcludeerd dat het bestuur van Spaarnelanden uit meerdere personen zou moeten bestaan. De vigerende statuten bepalen helaas niet meer dan dat het bestuur minimaal uit 1 persoon moet bestaan. Uit de beantwoording van technische vragen blijkt dat er geen vacatures zijn, dus de door de gemeenteraad gewenste situatie is niet bereikt. Graag hoort de VVD van het college waarom met deze situatie is ingestemd en welke acties worden ondernomen om het bestuur uit te breiden.

Antwoord: De gemeenteraad heeft de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 2020/150944 Afstand én Invloed – Onderzoek Governance Spaarnelanden vastgesteld en het college is bezig om uitvoering te geven aan de aanbevelingen uit het rapport. Een conclusie dat het bestuur van Spaarnelanden uit meerdere personen zou moeten bestaan is geen aanbeveling uit het rapport. Wel zijn de rollen van opdrachtgever en aandeelhouder conform de aanbeveling uit het rapport in het college gescheiden. Aan de borging van tegenkracht binnen de overheid NV en de ambtelijke organisatie zelf is ook uitvoering gegeven.

Duiding van de wijzigingen vanaf 2013

Voorafgaand aan de benoeming van de huidige directeur heeft de Raad van Commissarissen in 2013 een onderzoek naar de topstructuur van Spaarnelanden laten uitvoeren. De aandeelhouder heeft het voorstel overgenomen in de vorm van een directieteam bestaande uit één directeur en twee afdelingsmanagers (Operations en Control & Finance). Daarbij zijn er in het directiereglement checks & balances opgenomen om te vermijden dat de directeur de doorslaggevende stem heeft in de besluitvorming. Argumenten van de aandeelhouder voor een éénhoofdige leiding waren (en zijn) dat dit duidelijkheid geeft omtrent de verantwoordelijkheid en aansturing en dat omzet, takenpakket, klantenbestand en personeelsbestand geen meerhoofdige directie rechtvaardigt.

In het jaar 2015 is besloten om Spaarnelanden op een nieuwe leest in te richten om een modern maatschappelijk bedrijf neer te zetten. Voor de transitie werd drie jaar uitgetrokken. In voorjaar 2017 komt ook het verdiepend 213a onderzoek beschikbaar 'Van afval naar grondstof' met zicht op de kostendrijvers van de afvalstoffenheffing. Ook levert de NVRD benchmark inzichten op. Zo wordt duidelijk dat de operationele kosten van afvalinzameling Spaarnelanden goed scoort binnen de categorie waarin Haarlem met veel hoogbouw afval inzamelt. Tegelijk komt ook inzicht beschikbaar welke kosten bij opdrachtgever en opdrachtnemer gereduceerd dienen te worden ten einde een duurzaam toekomstbestendig modern maatschappelijk bedrijf te kunnen realiseren. Zowel opdrachtgever als opdrachtnemer krijgen de opdracht gericht kosten te reduceren. Voor het residu dat niet via

kostenbesparing gerealiseerd kan worden, krijgt Spaarnelanden de opdracht om gebruik te maken van de toen nog 10% en inmiddels 20% ruimte voor opdrachten derden. In deze periode van kostenreductie komen twee bestuursfuncties beschikbaar en wel van twee afdelingsmanagers. Besloten wordt om deze posities niet op dezelfde wijze in te vullen. Een managementteam wordt gevormd die samen met de bestuurder leiding gaat geven aan Spaarnelanden. Daar waar de vraag ziet op een evenwicht in krachtenvelden dient gelet te worden op een aantal elementen die in het ontwerp van evenwicht betrokken zijn. Een profiel voor de nieuwe functie van CFO werd opgesteld met een krachtige en meer onafhankelijke positie. Een voorzitter van de RvC met meerjarige ervaring bij Spaarnelanden. Een actieve en betrokken aandeelhouder en het instellen van een driepartijenoverleg tussen opdrachtgever, opdrachtnemer en ambtelijke ondersteuning aandeelhouder. Op deze wijze is invulling gegeven aan het noodzakelijk evenwicht aan krachten binnen Spaarnelanden en aan de opdracht om een kostenreductie door te voeren met het oog op een modern maatschappelijk bedrijf.

4. Artikel 18.4 van de vigerende statuten vereist een profielschets van de bestuurder, rekening houdend met de aard van de onderneming, haar activiteiten en de gewenste deskundigheid en achtergrond van de directie. Uit de beantwoording van technische vragen blijkt dat die profielschets er niet is. Graag verneemt de VVD van het college op grond waarvan de huidige bestuurder kwalificeert.

Antwoord: De technische vragen zijn gesteld n.a.v. Spaarnelanden/Statutenwijziging. Daarom is naar het pakket documenten en besluiten gekeken dat in de AvA van 6 december 2017 heeft voorgelegen. In dat pakket is ook het nieuwe directiereglement opgenomen dat geactualiseerd is naar de nieuwe situatie waarin de governance van Spaarnelanden vorm gegeven gaat worden. Zo ziet artikel 4 van het geactualiseerde directiereglement toe op het managementteam. Er is in 2013 gebruik gemaakt van een profielschets bij de werving van de huidige directeur, gebaseerd op de topstructuur zoals die voorafgaand aan de werving is vastgesteld. Uit uw technische vragen is niet opgemaakt dat die ook zagen op dat profiel. Uiteraard sluit dat gedateerd profiel niet aan op de gewijzigde governance. Bijgaand treft u alsnog dat profiel aan.

Bijlage 1: profiel directeur 2013

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

mr. C.M. Lenstra

drs. J. Wienen

